

Tavui Leo

Lo tavuigi Huqe Mauri uteu na ureure.

¹ Lo tavtevuigi redu Huqe Mauri u teu na tae-tae mena ureure. ² Lolo taro ngehi a ureure u wegineu u eno vurogi ko a dodo u gagavugi nie siu a Vui noi Huqe Mauri mo hahale goro na nagoi wai hi. ³ Huqe Mauri mo veve vena, “Na leleo,” ko mo leleo. ⁴ Huqe Mauri mo lehe huri ve u garea siu mo wahe na leleo dena dodogi. ⁵ I Huqe Mauri mo waregi na leleo a rani siu a dodo a bongi ko a revirevi mena robongi ngaha u teure lo muei reni. ⁶ I Huqe Mauri mo veve vena, “Mwaile, siregi na wai tuegi na eno lo tano tuegi na eno aulu.” ⁷ Me i Huqe Mauri mo tau na mwaile mo vilewahe na waigai rue siu wai tuegi mo eno aulu dena wai mo eno lo vavagi. Siu mo eno mwere hi lo nona leo. ⁸ I Huqe Mauri mo suri na henai mwaile a mahava mo revirevi mo bongi mo rani a rani tuegi. ⁹ I Huqe Mauri mo veve vena, “Wai na vomai bubugi lo ute gategale siu tano mamaha ko maraga.” Siu mo eno ngere hi lo nona leo. ¹⁰ I Huqe Mauri mo suri na henai tano mamaha a ureure siu a wai lawua a tahi, i Huqe Mauri mo lehe huri ve u garea. ¹¹ I Huqe Mauri mo veve vena, “Ureure, siregi na lalangai rivurivu doluegi ra mauri siu ngere rain mwasigi na huri na nora lalangai rivurivu doluegi mo mwasigi lolo tano lalangai rivurivu mo mwasigi aulu lo rangagi toligi lure.” Siu mo eno mwere hi lo nona leo. ¹² A tano mo lobu a gineu doluegi ram Huqe Mauri rivurivu ngere

lolo tano, gai ram mwasigi doluegi mo huri na lalangagi mena nora mauriana. Siu Huqe Mauri mo lehe huri ve u garea. ¹³ Mo bongi mo rani a rani gaitoligi. ¹⁴ Siu i Huqe Mauri mo veve vena, “A leleo ko eno lolo mwaile mena ure ngaha. Mahava siu vin vilewahe na rani dena bongi, siu ngere rain voragi na gigilegi taro, a rani mena higao. ¹⁵ Siu ngere rain vuragi na leleo lawe na mwaile mena mahava ko vage lawe na ureure.” Siu mo eno mwerehi lo nona leo. ¹⁶ Huqe Mauri mo vai na leleo gairue tuegi lawuagi a matainaho mo leleo goro na rani, tuegi bitigi a vule mo leleo goro na bongi siu vage i Huqe Mauri mo tau na visiu. ¹⁷ Siu i Huqe Mauri mo taure lolo mahava rom bete na leleo lawe na ureure, ¹⁸ siu a aho vin leogoro ra lalavasigi rain leleo lolo rani a vule vi leleo lolo bongi mo leogoro ra lavasigi, me mo wahegi na leleo dena dodogi, ko Huqe Mauri mo lehe huri ve u garea. ¹⁹ Mo bongi mo rani a rani gaivesigi. ²⁰ Siu i Huqe Mauri mo veve vena, “Wai ko horo gena lalangai gineu doluegi ram mwaso lolo wai ko siu ngere ram olo lolo mahava lo ului ureure.” ²¹ I Huqe Mauri mo tau na ige lalawua mena ige lalavasigi vage, gineu doluegi ram toga lolo tahi mena wai siu vage mo tau na lalangai manu ngere hi doluegi hi ram olo. Huqe Mauri mo lehe huri ve u garea. ²² Huqe Mauri mo vaigareagi nire mo veve vena, “Ige netum na sao siu nalulu lolo tahi siu gon horongi na tahi doluegi. Me ko siregi na gineu ram olo rain lulu lolo ureure.” ²³ Mo bongi ko mo rani. Rani gailimegi. ²⁴ Siu i Huqe Mauri mo veve vena, “Lo ureure ngaha a lalangai gineu

mwaso doluegi mwere na gangarue mwaomwao ngere hi doluegi ram tanga, mena turugi.” Siu mo eno mwerehi lo nona leo. ²⁵ Huqe Mauri mo tau na lalangai gangarue mwaomwao, turugi mena gangarue ram tanga lolo tano. Siu Huqe Mauri mo lehe huri ve u garea. ²⁶ I Huqe Mauri mo veve vena, “Ginde da vai na tangaloi dena nunude siboda, ngere rain mwerei ginde, rain legoro na ige, gineu ram olo lolo mahava, gangarue rau mwaomwao, lolo ureure siu a gineu doluegi ram tanga lo nagoi ure, mena ure ngaha.” ²⁷ I Huqe Mauri teu na tangaloi dena nunune me mo tau na mwera mena vavine. Mo tau na mwera mena vavine. ²⁸ Siu i Huqe Mauri mo vaigareagi nire mo veve lawera vena, “Renetumiru na sao lolo ureure neri leohuri na ureure, ige lolo tahi, goro na gineu ram olo lolo mahava mena gineu mwaso doluegi ram toga lo tano.” ²⁹ Siu i Huqe Mauri mo veve vena, “Ko leo nam bete na toli rivurivu doluegi lo nagoi ure mena gai ngere hi a toligi lure. Ngere rain vuragi na gamiru hinaga. ³⁰ Siu Nam bete na songo doluegi vi vuragi hinaga lawera hi, dena tangaloi a gineu mwaso doluegi ngere hi ram dige lo tano.” Siu mo eno mwere hi lo nona leo. ³¹ Siu i Huqe Mauri mo lehi na gineu doluegi u veire move “Wo! U garea hogo.” Siu mo revirevi mo bongi mo rani a rani gaionogi.

2

¹ Siu taetae mena ureure ru dolue mena gineu doluegi ram eno lo tanogi. ² Huri Huqe Mauri mo lehi na nona tabanagi doluegi rau dolue, siu nge mo manga dena nona tabanagi doluegi u veire

lo rani gaibitu. ³ Huqe Mauri mo vaigareagi na rani gaibitugi me mo tauwahea mo vuragi na rani gogona huri lo rani hi nge u manga dein na nona tabanai tauteu lolo ureure.

Tevue tona Wesue

⁴ Ngere ngaha a valuhuri na taro tavohe taetae mena ureure rom vaiana. HUQE Gogona lo taro hi mo vaire mo vai na ureure mena taetae. ⁵ Lo taro hi labute hate mosigei lolo ureure me a songo qarqaro rain tubu te mosigei huri HUQE Gogona vi qui na uhe te mosigei lolo ureure, me a tangaloi hatie vena rivurivu lolo tano. ⁶ A mata-mata mo mvalue dena tano mo horongi na tano mo vui na ului tano doluegi. ⁷ I HUQE Gogona mo bolo Tevue dena qiei tano. Siu mo mabugi na mabuhine ta lolo qanona nge mo vuragi na tangaloi. ⁸ HUQE Gogona mo rivu na talu lolo vanue Iden, lo matainaho mo kalo mo tau Tevue lolo talu. ⁹ I HUQE Gogona, mo vai na gai ram mauri dena tano, a gai doluegi dam lehire rau garea siu rau garea mena hinaga. A gai mwasoana radu, siu a gai lolo rani garea mena asigi rom labe lo livugei talu. ¹⁰ A wai meuri mo mvalue dena Iden mo vagalobugi na talu mo maraga taie mo mahanga gaivesi. ¹¹ Mahangagi gategale i Bison, mo hale lolo vanue Havila taie hi vatu homu mo eno. ¹² A vatu homu lolo tano hi u garea lawuagi, mena bedola a bonagi vavangahi, mena vatu maeto. ¹³ Mahangagi wai meuri tuegi i Gihon. Mo hale lolo vanue Kus. ¹⁴ Henai wai meuri gaitoligi Taegris. Mo hale suvohi Asaria mo hivo lo matai naho mo kalo. A gaivesigi a henana i Iveretis. ¹⁵ I HUQE Gogona mo lai Tevue mo taue

lolo talu Iden hurivena Tevue na tabana taie siu mo legoro na talu. ¹⁶ I HUQE Gogona mo veve lawe Tevue, “Dena gai doluegi goin geni lei. ¹⁷ Nge, a gai lolo rani garea mena asigi goin mese ganie huri lo rani gom ganie niko goin mate.” ¹⁸ Vunu i HUQE Gogona mo veve vena, “Hi garea teve i Tevue vin toga gahea neu nain teu na buluine garea hurie.” ¹⁹ Siu i HUQE Gogona mo vai na gangarue doluegi dena tano, gineu ram olo lolo mahava, siu mo laire lawe Tevue huri ve nge na suri na henara. Me a hava hea mo suri talure mo vuragi henara. ²⁰ I Tevue mo bete na henai gangarue mwaomwao siu a gineu ram olo lolo mahava, a gineu mwaso doluegi lolo talu, nge lawe na tangaloi a henana i Tevue a HUQE Gogona vi haqe na tavalune tea. ²¹ Siu i HUQE Gogona mo vai Tevue mo maturu mate, me tavohe mo maturu, i HUQE Gogona mo lai na gagaune siu mo bulutegi na tarabehine taligu. ²² I HUQE Gogona mo lai na gagau Tevue mo boloe mo vuragi na vavine, me mo laie mo betea lawe Tevue. ²³ I Tevue mo veve vena, “Mobei, ngehi! Nge ngaha a hui dena hui gu vihigo dena vihigogu henana vin vuragi vavine huri ba u vomai dena mwera.” ²⁴ Siu mo vai a mwera vin siregi tamana tona retahine mo bulu mei gahorana rom voragi tarabesi gategale. ²⁵ Ngere vunuu rom tuvurogi Tevue mei tubui lo valena, siu rohi maemae tea.

3

Tevue tona horana ru vei utu na leo noi Huqe Mauri.

¹ Nge i mwata u geligeli garagara dena gangarue doluegi hi HUQE Gogona u teure, mwata mo veve lawe na vavine, “?A hogo huri ve i Huqe Mauri u suri goro gani mwasi gai ram labe lolo talu?”
² I vavine mo duvie move, “Gamaru gori geni lei na mwasi gei lolo talu, ³ Nge Huqe Mauri u veve huri ve, ‘Neri mese gani na mwasi gei mo labe lolo livugei talu siu goin mese sikelie mwere goin mate.’ ” ⁴ Nge i mwata mo veve lawe Vavine move “Hateve goin mate, goin mate telai. ⁵ Ba i Huqe Mauri u ilo huri ve lo taro gom ganie a matamu vin leleo siu goin mwerei Huqe Mauri, siu niko goin ilo na gareagi dena asigi.” ⁶ I vavine mo lehe huri ve u tatarise mena hinaga siu vavine mo lehe gareaa lo matana, mo lehe gareaa, huri ve vi bete na lolo rani lawea mo maraga mo lai na mwasi gei hi mo ganie. Siu tavohe rom tibubugi tona tamai netune mo bete lawea vage mo ganie. ⁷ Romo ganie na mwasi gei hi mo rovo matara mo leleo rom leo haqea huri ve rom ti vurogi, rom vatu na tutu gatogato rom barigi nire ginie. ⁸ Lo tagugi rom rongo na HUQE Gogona mo dige domidomi mo vano vomai lolo talu tavohe a aho mo madamada. Tevue ton tubui lo valena rom maraga rom hili lolo gai lolo talu dena nagoi HUQE Gogona. ⁹ I HUQE Gogona mo ware Tevue move, “?Niko logo?” ¹⁰ I Tevue mo duvie move, “Nau rongogo lolo talu nge nam matagu ba nam ti vurogi siu nam hili.” ¹¹ I HUQE Gogona mo gato lawea mo veve vena, “?I hine mo veve lawego huri ve nere mo ti vurogi? ?I niko gu geni na mwasi gei nau surigo huri ve goin mese ganie?” ¹² I Tevue mo veve vena, “Vavine gu betea laweau, nge u bete na mwasigi lavasigi

laweau nam ganie.” ¹³ I HUQE Gogona move, “? Vavine, gu vei na havagi?” I vavine mo veve vena, “A mwata u gelieu tau nam ganie.” ¹⁴ A HUQE Gogona mo veve lawe na mwata, “Ba huri gu vei na gineu hi niko goin toga lo vavai arahiana vin liu dena gangarue mena gineu mwaso doluegi, ko siu i niko goin sure lategi gena taqangimu lolo tano siu goin geni na qie vi hate na duvigi. ¹⁵ Nain vei gimiru neri bulubulu esi mei gimiru siu i renetumiru rain bulubulu esi meire vage, netui Vavine vin darawaga na qatumu siu niko goin gesi na qalagena.” ¹⁶ Siu mo veve lawe vavine, “Neu nain vagalawuagi na gagaras lawego lo taro goin hankovi netum siu lo gagarasi hi niko gobei hankovi netumu. Lo nom gagarasi hi niko goin geluvegi tamainetumu tea siu nge vi leogorogo.” ¹⁷ I HUQE Gogona mo gato lawe Tevue move, “Ba huri gu rorongtagi gahoramumu gom gani na mwasi gei hi nau veve huri ve goi mese ganilune, a tano mo eno lo arahiana huri na nomu vagasile, lo gagarasi niko goin gagani vin dadari lune gom mate. ¹⁸ Lolo tano vin tubu garo gineline, siu rau gineline lawego, goin geni na rivurivu esi lolo numwe. ¹⁹ Siu goin raratongi gom gagani, vi dadari lune gom hivo lolo tano dein na havai gu vomai denie. Huri niko a tano siu gom mule taligu hivo lolo tano.” ²⁰ I Tevue mo suri na henai gahorana Wesue huri ngeie a retahi tangaloi mwaso doluegi. ²¹ I HUQE Gogona mo vai na luqe dena vinui gangarue mo vuragi luqei Tevue tona Wesue ko mo luqegi nire. ²² I HUQE Gogona mo veve vena, “Gom lehe huri ve a Tangaloi mo mwerei ginde mo

ilo na gareagi dena asigi siu nge vin mese hahaga huri ve na lai na mwasi gai mwasoana radu ve na ganie nge na mwaso radu.” ²³ I HUQE Gogona mo hora Tevue dena talu lolo Iden siu huri ve nge na tabana lolo tano ngehi u vomai denie. ²⁴ Mo godo vohogi Tevue siu mo tau na Lenao sao lo duvine talu lolo Iden lune matenaho mo galo mena buei vuro avi mo gao lune siu a bue hi mo iriiri goro na turegi mo vano lo gai mwasoana radu.

4

Ken mo wehi Ebol.

¹ I Tevue mo maturugi gahorana Wesue mo tinogi na maresu mo bamba Ken, Wesue mo veve vena, “I HUQE u bului eu, neu nau bulusi na tangaloi a mwera.” ² Taligu mo bamba netune tuegi a henana i Ebol, Ebol a tangaloi legoro sibsib i Ken nge a tangaloi ririvue. ³ Lolo taro matue i Ken mo wali na bulana mwasi rivurivu mo voragi na nona hogogo lawe na HUQE. ⁴ I Ebol vage mo wali na totogai bulana sibsib rau damoe. Siu HUQE mo havuhevugi Ebol mena nona hure bonboni. ⁵ Nge i Huqe Mauri vi hevuhevu te mei Ken mena nona hure bonboni. Mo vai i Ken mero mo romasi. ⁶ I HUQE mo veve lawe Ken, “?Huri havagi gom mero siu gom romasi huri na havagi? ⁷ Tareve a doridori mu garea nain rongarea i niko nge tareve doridori mu hi garea tea, me a landomu mo eno lo gineu esi, a asiana mo raraigo lo turegimu, mo rarai ve na laigo nge niko hogosie goin qaragi nie.” ⁸ I Ken mo veve lawe tuana Ebol, “Doro vano lolo talu.” Lo taro ngere lolo talu i Ken mo maraga mo ue vagamate Ebol. ⁹ I HUQE mo

veve lawe Ken, “?Tuem Ebol nge logo?” Ken mo duvie move, “?Nahi iloe tea? ?Huri ve neu nam leogoro tuegu?” ¹⁰ HUQE mo veve move, “?Gu vei na havagi? A diloi dai tuemu mo ngara lolo tano. ¹¹ Siserigi ngaha gom toga lo vavai arahiana dena tano hilogo nge mo wawanga huri ve na lai na dai tuemu dena limemu. ¹² Tavohe goin tabana lo tano vin he bete na mwasi ririvue garea tea lawego niko, goin toga te surigi siu goin vuragi na tangaloi dige radu lo ure.” ¹³ Ken mo veve lawe na HUQE, “Noku vevegiana u lawualawuagi huri ve nain weli leie. ¹⁴ Bagataha gom lai vohogi eu dena vanue siu goin lehi eu tea siu neu nain tuduviduvi lo ure siu a hava tangaloi vin haqe au vin ue vagamateau.” ¹⁵ A HUQE mo veve lawe Ken move, “Tareve mwere hi hine vin wehi Ken, vin toga lo vevegiana vin liue vagabitu.” I HUQE mo tau na gigilegi lui Ken, mo veve sere huri ve hava tangaloi vin haqea vin wehe tea. ¹⁶ Siu i Ken mo beragi dena nagoi HUQE mo toga lolo vanue Nod lo matai naho mo kalo Iden.

Rehavai Ken

¹⁷ I Ken mo maturu mei gaihорana mo tinogi na maresu mo bamba Enok, Ken mo tavuigi na vanue rege mo suri na henai netune Enok ta lune. ¹⁸ Enok mo bamba Irad. Irad mo bamba Mehusael. Mehusael mo bamba Metusael ko i Metusael mo bamba Lamek. ¹⁹ Lamek mo lai gaihорana gairue. Tuegi henana Eda tuegi Sila. ²⁰ I Eda mo bamba Jabal nge meire rau toga lolo siusiu tomuegi redu huri ram leohuri na gangarue mwaomwao. ²¹ Jabal tuana i Jubal. Ngeie meire a tangaloi tomuegi redu rau uvi na bue warue

me ram geri buegerigeri. ²² Sila vage mo bamba netune Tubal Ken mo vai me mo vanga na aean mena a brons. Hagei Tubal Ken Nama. ²³ Lamek mo veve lawe tubui lo valena gairue, “Eda tona Sila, nero rorongtagi nero ronghuri na noku leo; nau wehi na tangaloi huri u vagasaburugi eu me nau wehi na mwalakelo huri u vei eu nau gagarugi na daigu. ²⁴ Tareve tangaloi vi wehi Ken tangaloi gaibitu rain mate, nge Lamek tareve tangaloi vi wehe a tangaloi ngavulu geibitu domwagi gaibitu rain mate hurie.”

Set mei Enos

²⁵ Tevue mo maturu mei gahorana Wesue mo bamba na me maresu mo suri na henana Set siu mo veve, “I Huqe Mauri u hogogi na maresu taligu gaisesei Ebol, lo tagugi i Ken uwehi vagamatea.” ²⁶ A maresu mwera vage mo vora lawe Set me mo suri na henana i Enos. Lo taro hi tangaloi ram tavuigi ram ware gareagi na henai HUQE.

5

Valuhuri Tevue mo tavuigi lui Set mo dadari lui Noa.

¹ Nge ngaha a valuhuri na tangaloi lo havahava lui Tevue. Tavohe i Huqe Mauri u bolo na tangaloi u veie gena nunune sibona. ² Huqe Mauri u teu na mwera mena vavine ko mo vai tabetabegi nire me siu mo wareginire, a tangaloi. ³ Lo tarogi i Tevue higaona vudolue avigi ngavulu geitolu mo bamba na maresu mwera hi a nunune sibona, nge mwera hi tamana henana i Set. ⁴ Set u vora siu Tevue u toga higao vudolue vagawelu. Lolo taro hi mo bamba na maresu mwera me

vavine rau sao. ⁵ Doluegi Tevue u toga higao vudolue vagasiwo avigi ngavulu gaitolu siu mo mate. ⁶ I Set mo toga higao vudolue avigi gailime mo bamba Enos. ⁷ Lo tagugi i Set mo bamba Enos, i Set u toga higao vudolue vagawelu avigi gaibitu. Lolo taro hi mo bamba netune ira mwera ko a vavine rau sao. ⁸ Doluegi Set higaona vudolue vagasiwo avigi hangavulu domwagi gairue siu mo mate. ⁹ I Enos u toga higao ngavulu geisiwo mo bamba Kenan. ¹⁰ I Enos lo tagugi u bamba Kenan u toga taligu higao vudolue vagawelu avigi hangavulu domwagi gailime. Lolo taro hi siu mo bambara taligu maresu mwera mena vavine rau sao. ¹¹ Doluegi Enos mo toga higao vudolue vagasiwo avigi gailime siu mo mate. ¹² Kenan mo toga higao ngavulugeibitu mo bamba Mahalalel. ¹³ Lo tagugi i Kenan u bamba Mahalalel toga taligu higao vudolue vagawelu avigi ngavulu geivesi. Lolo taro hi mo bamba na maresu mwera mena maresu vavine rau sao. ¹⁴ Doluegi Kenan u toga higao vudolue vaga siwo avigi hangavulu siu mo mate. ¹⁵ Mahalalel higaona mo ngavulu geiono domwagi gailime mo bamba Jared. ¹⁶ Mahalalel mo bamba Jared siu u toga higao vudolue vagawelu avigi ngavulu geitolu. Lolo taro hi siu mo bamba na maresu mwera me maresu vavine rau sao. ¹⁷ Doluegi Mahalalel u toga higaogi vudolue vagawelu avigi ngavulu geisiwo domwagi gailime siu mo mate. ¹⁸ I Jared u toga higao vudolue avigi ngavulugeiono domwagi gairue mo bamba Enok. ¹⁹ I Jared u bamba Enok siu u toga higao vudolue vagawelu. Lolo taro hi siu mo bamba na maresu mwera me vavine rau sao. ²⁰ Doluegi Jared u toga

higao vudolue vaga siwo avigi ngavulu geiono domwagi gairue siu mo mate. ²¹ Enok u toga higao ngavulugeiono domwagi gailime mo bamba Metusela. ²² Huqe Mauri nge u dige lategi mei Enok higao vudolue vagatolu siu lo tagugi mo bamba Metusela. Lolo taro hi u bamba na maresu mwera me maresu vavine rau sao. ²³ Doluegi Enok toga higao vudolue vagatolu avigi ngavulu geiono domwagi gailime. ²⁴ Enok u dige mei Huqe Mauri siu he toga teve na qaravu nge mo hatie huri. Huqe Mauri u lei vohoginie. ²⁵ I Metusela u toga higao vudolue avigi ngavulugei welu domwagi gaibitu mo bamba Lamek. ²⁶ Lo tagugi Metusela mo bamba Lamek. Lolo taro hi u toga higao vudolue vagabitu avigi ngavulu gaiwelu domwagi gairue. Mo bamba na maresu mwera mena maresu vavine rau sao. ²⁷ Doluegi Metusela u toga higao vudolue vagasiwo avigi ngavulu geiono domwagi gaisiwo siu mo mate. ²⁸ Lamek u toga higao vudolue vagategale avigi ngavulugei welu domwagi gairue, mo bamba netune mwera gategale. ²⁹ Mo suri na henana i Noa mo veve vena, “Nge ngaha vin vei masurigi ginde dena tabana gagarasi, dena limada, dena tano hilogo a arahiana a HUQE uteu.” ³⁰ Lo tagugi Lamek mo bamba Noa, nge u toga taligu higao vudolue vagalime avigi ngavulu geisiwo domwagi gailime. Lolo taro hi mo bamba na maresu mwera me vavine rau sao. ³¹ Doluegi Lamek u toga higao vudolue vaga bitu avigi ngavulu geibitu domwagi gaibitu siu mo mate. ³² Noa higaona vudolue vagalime siu mo bamba Sem, Ham me i Savet.

6

Tangaloi ram vai na doridori esi.

¹ Tavohe a tangaloi mo sao lo ure lehe, a maresu vavine ram vora lawera, ² renetui Huqe Mauri ram leo huri ve a vavine netui tangaloi ngere hi rau garea liu, me ngere ram lagi meire, ngere ram vilegi denire haro. ³ Siu a HUQE mo veve vena, “Nongu tanumwe vinhe toga tea me tangaloi vin mwaso radu nge vin mate nona rani vin toga higao vudolue avigi ngavulu geirue.” ⁴ Tavohe renetui Huqe Mauri ram vano lobe na maresu vavine neture tangaloi me ram hango maresu lawera, me ngere tangaloi rau huire garagara. Ngere a Tangaloi roroa ira Nevilim. Lolo ureure lo taro hi, siu lo tagugi vage. ⁵ HUQE mo lehi na asiana lalawua nora tangaloi lolo ureure lehe mo vaiana, siu a tangaloi nora ladolado asi hogosie lo taro hi. ⁶ HUQE mo hahagavi huri ngeie u vei na tangaloi lo ureure lehe me a lolona u horo gena romasi. ⁷ A HUQE mo veve vena, “Neu nain hora vohogi na tangaloi hi nau vei lo nagoi ure tangaloi me gangarue, mena gineu hi ram tanga lo ului tano, me gineu doluegi ram olo lo mahava ba huri nam hahagavi huri ba i neu nanau veire.” ⁸ Nge maraga i HUQE leogareagi Noa.

Valuhuri Noa

⁹ Lune hi a valuhuri Noa nge a tangaloi vovohoi tangaloi hateve ram veveginie lo taro hi, me nge mo dige mei Huqe Mauri. ¹⁰ Noa bamba na maresu mwera gaitolu, Sem, Ham mei Savet. ¹¹ Lolo taro nge ngaha ure he vovohoi tea lo nagoi Huqe Mauri me u horo kena vuro. ¹² Huqe Mauri

mo lehi na ure he vovohoi tea huri a tangaloi lo ure doridori ne rau hesi garagara.

Noa mo bulu na akai toavaravara.

¹³ Siu Huqe Mauri mo veve lawe Noa, “Neu nain vei vohogi na gineu mwaso doluegi huri a ureure u horo gena vuro huri hi neu nain vai vohogi nire mena ureure. ¹⁴ Siu gon vai na nom akai toavaravara gena gai nanara, goin wahe na lologi goin bulu goro na lologi me tavala varea gena gineu bubulugi. ¹⁵ Goin bulu na akai toavaravara mwere a gwaravugi sugu vudolue vagatolu, lawuagi sugu ngavulu gailime, ulugi sugu ngavulu gaitolu. ¹⁶ Goin veie vin rovo goin vei na vulugi sugu gategale. Siu vin wawanga goin vei na matai turegigi lo mwararai akai toavaravara lo gai bibile lo lalangagi vuine, lo livugegi me gaitoligi lo ulugi. ¹⁷ Neu nain vei na waga vin wehi na gineu mwaso doluegi lo vavai taetae. Vataha na gineu mwaso ngere mabuhire lure lolo ureure rain mate. ¹⁸ Neu nain teu na noku waratau siaga me niko goin vano sulolo akai toavaravara, mei tubui lo valemu, renetumu mwera mei tubui lo valera. ¹⁹ Goin teu ta lolo akai toavaravara gineu mwaso doluegi mweragi mena vavinegi huri rain mwaso mei go: ²⁰ gineu doluegi ram olo gairue mo huri na lalangagi, lalangai gangarue doluegi ngere hi ram gilulategi lo tano rain vomai lobemu huri goin teure rain mwaso. ²¹ Niko goin lei na lalangai hinaga ngere hi rain geni, me ngere hi rain teu vurugegi Huri go me huri re.” ²² Noa u vei na gineu doluegi mwere hi a Huqe Mauri u vevea lawea.

7

Huqe Mauri mo vai na waga mo duduni na gineu mwaso doluegi.

¹ Siu i HUQE mo veve lawe Noa vena, “Sise-rigi ngaha niko mei renetumu, tubui lo valemu mei tubui lo valei renetumu nein ehu lolo akai toavaravara huri niko hogosie tangaloi vovohoi lo nagogu dena karumu. ² Goin lei mei go vataha gangarue rau mwasara hogo gaibitu mweragi vavinegi. Me dena gangarue rain mwasara tea mweragi gategale me vavinegi gategale. ³ Vage hogo gaibitu dena gineu doluegi ram olo tau lo mahava mweragi vavinegi huri vin lulu taligu lolo ureure. ⁴ Lo tagui rani gaibitu vage nain bete na uhe lo ure huri na rani ngavulu geivesi bongi ngavulu geivesi, me nain uevuhogi na gineu mwaso lo ului tano doluegi ngere hi nau teu.” ⁵ Noa uvei na gineu doluegi mwerehi i HUQE u veve lawea. ⁶ Noa higaona vudolue vaga ono lo taroi waga. ⁷ Siu i Noa mei renetune, tubui lo valena mei tubui lo valei renetune rau ehu lolo akai toavaravara huri na waga vin lawua. ⁸ A gangarue rau mwasara mei ngere rain mwasara tea lo nagona, gineu doluegi ram olo, mena gangarue ram toga lo tano, ⁹ gairue gairue rau ehu mei Noa lolo akai toavaravara, mwera mena vavine mwere hi Huqe Mauri u veve lawe Noa. ¹⁰ Lo tagui rani gaibitu wai waga mo tavuigi mo luluvi na ureure. ¹¹ Noa higaona vudolue vaga ono lo vule tuegi lo rani hangavulu domwagi gaibitugi walui wai meuri lolo buloi tano ram wawanga doluegi me matai wai lo mahava ram wawanga. ¹² Uhe u eno lolo ureure rani ngavulu gaivesi bongi ngavulu

gaivesi. ¹³ Tavohe lo ranigi hi mosigei Noa mei horana mei netune Sem, Ham, Savet mei horara rau ehu lolo akai toavaravara. ¹⁴ Me lalangai gangarue ta lolo ureure rau ehu lolo aka lalangai gangarue mwaomwaogi, lalangai gangarue turugi, lalawuagi mena wuwerigi vohogi, mena lalangai gineu doluegi ram olo rau ehu lolo akai toavaravara. ¹⁵ Gineu mwaso doluegi lolo ureure gairue gairue mweragi vavinegi rau ehu mei Noa lolo akai toavaravara. ¹⁶ Me lo taro ngere mweragi mena vavinegi doluegi rau ehu lolo akai toavaravara u rovo, mwere hi Huqe Mauri u veve. I HUQE Gogona mo gorogoro na matai turegi. ¹⁷ Siu a waga u eno lo ureure rani ngavulu geivesi, wai u horo mo lawua mo raka na akai toavaravara taulu mo tabe na akai toavaravara mo maraga dena ului tano. ¹⁸ Wai mo horo mo lawua mo lawua vohogi lo ului tano nge aka mo halehale lo ului wai. ¹⁹ Me ram maraga mo lawua lo ureure ram lawua vohogi lo ure mo luluvi na vusi doluegi aulu lo vavai mahava. ²⁰ Wai mo maraga mo selega vohogi mo gagavugi na vusi buegi aulu mo dadari vine sugu hangavulu domwagi gailime. ²¹ Gineu mwaso doluegi lo tano, gineu doluegi ram olo, gangarue turugi mena gutui tano, ngere ram toga mena tangaloi doluegi rau mate. ²² Ngere doluegi mabuhire ram mabu lolo qangora me ngere lo tano mamaha rau mate. ²³ Siu i Huqe Mauri u vei vohogi na gineu doluegi rau toga lo ului tano bubugi tangaloi mena gangarue ngere ram toga mena gineu doluegi ram olo lo mawe rau mate den ureure. Noa mei renetune, me gangarue lolo akai toavaravara hogosie rau mwaso. ²⁴ A waga u

horo rorongoro goro na ureure a rani vudolue avigi ngavulu gailime.

8

Waga lawua mo hivo taligu

¹ Huqe Mauri u lado Noa mosigei mena gangarue mwaomwao ko a gineu dolue meie lolo akai toavaravara me i Huqe Mauri mo hora na langi mo here lo ului ureure me mo vi na wai ram qega. ² Me tomuegi mo soso goro, na matai wai lolo tano huri na wai vin mese mwalue, me mo soso goro na uhe lolo mahava. ³ Me a wai mo qega mo hivo rorongoro taligu. Lo taro hi rani vudolue avigi ngavulu gailime wai mo qega rorongoro. ⁴ Me lo vule gaibitugi, lo rani hangavulu domwagi gaibitu, a akai toavaravara lawua mo saga lo ului vusi Ararat. ⁵ Me a wai u qega rorongoro u dadari lo vule hangavulugi lo mui rani lo vule ngehi vusi ram maraga taligu. ⁶ Lo tagui rani ngavulu gaivesi, i Noa u langa na matai lengi lo akai toavaravara hi nge u bulue. ⁷ Me mo hora tavarea a manu lawua a weu me mo vano mo hi tudori tea, dadari wai mo mamaha lo ureure. ⁸⁻⁹ Siu mo hora na mwaragi den akai toavaravara ve na leo huri ve a wai u rovo dena ului tano nge a mwaragi he hue na gineu tea ve na toga lune huri a wai mo horo radu me mo tudori lo akai toavaravara. Noa mo batoragi na limana lo matai lengi me manu mo toga lune mo laie sulolo aka ¹⁰ Me mo rarai rani gaibitu me mo hora nam wara tavarea taligu dena aka toavaravara. ¹¹ Me lolo revirevi a mwara hi mo vomai taligu lobena. Wou! Mo wali na rauai gai qaroliv lolo wawana,

me i Noa mo ilo huri ve a wai mo kakarani mo qega dena ureure. ¹² I nge urarai rani gaibitu taligu, me mo siregi na mwaragi tavarea taligu nge mwaragi hi mule tea lobena taligu. ¹³ Siu lo higao ngehi i Noa higaona vudolue vaga ono domwagi gategale lo muei vule lo muei rani lo vule hi wai u mamaha vurugegi. Noa mo roa na langa ului akai toavaravara me mo leo a tano u mamaha beno. ¹⁴ Me lo vule tuegi lo higao ngehi, lo rani ngavulugeirue domwai gaibitugi, tano u mamaha vurugegi. ¹⁵ Huqe Mauri mo gato lawe Noa vena, ¹⁶ “Noa ko mwalue den aka, niko mei horamu mei renetumu mei horara. ¹⁷ Goin lei vohogi na gangarue mwaso mei go gineu doluegi ram olo, gangarue me ngere ram taga lo tano huri rain sao rain vehuhu rain sao vin lulu lo tano.” ¹⁸ Noa mo mwalue mei horana, renetune me mei horai renetune. ¹⁹ Me vataha na gineu rau toga mei Noa lolo akai toavaravara rau mwelue, vataha gangarue lalangai gineu doluegi ram olo, mena lalangai gineu ram tanga, ram mwalue den akai toavaravara mo huri na lalangai nora burigi.

Noa mo hure bonboni lawe Huqe Mauri.

²⁰ Noa mo vonda na watu vuragi na vonda gogona lawe HUQE huri na nona hure bonboni me mo lai na gangarue mena manu rau mwasara mo hure bonboni ginire. U lei gategale den vataha gangarue mo wehire mo hurara ram gao doluegi lo vonda gogona mo vuragi na nona vevegarea lawe na HUQE. ²¹ Me lo tagugi HUQE mo rongo na bonagi mo rongarea ginie lawuagi, siu mo domigini, “Nain mese arahi na ureure taligu hate huri a tangaloi a domire u esi tavohe rau maresuge

me tavohe rau tamaragai beno. Huri na tangaloi, neu nain mese wehi na gineu mwaso mwere hi taligu. ²² Siserigi ngaha lo ureure ngaha taroi rivu talu, me taroi lai hinaga matue dena vuigi. Taro gamwadidi, me taroi mwamwavi, taroi rara, me taroi udu, taroi rani, me taroi bongi me gineu doluegi ngere ngaha rain mese sala vin dadari a ureure vin rovo.”

9

Huqe Mauri mo vai na waratau siaga mei Noa.

¹ Huqe Mauri mo vai tabetabegi Noa mei renetune, me nge mo veve lawera move, “Nein bamba na maresu vin sao huri nein horo lolo ureure. ² A gangarue doluegi ram dige garu gaivesi mena lalangai manu ram olo, ngere ram taga lo tano me ige rain matagugi gimiu. Gineu ngere ngaha doluegi ram toga lo qaqai lime miu. ³ Neu nam bete na gangarue lawe gimiu, gineu mwasogi vin voragi hinaga lawe gimiu mwere na gogotoa mena ririvue ngere nau betera lawe gimiu tomue. ⁴ Hate huri nge tareve tarabehi mena nona mwasoana mena daine mo eno tau nein mese gani na gangarue hi. ⁵ Hate huri nge tareve a gangarue vin wehi na tangaloi, vin mate neu nain wehe vin mate. Siu tareve a tangaloi mo wehi tuana neu nain wehe vin mate vage. ⁶ Tareve hine mo vai na dain tangaloi mo hale mo mate, a tangaloi dolue vin ve na daine vin hale mo mate; huri lo nunui Huqe Mauri nge u vei na Tangaloi. ⁷ Me niko, ko mwasigi na sao huri goin lumuhi na ureure me goin lulu lune.” ⁸ Siu Huqe Mauri mo veve lawe Noa mei renetune ram ti meie. ⁹ “Neu hingaha

nam rarai ven nain teu na noku waratau siaga mei ko me mei renetumu lo tagumu vage. ¹⁰ Me vatavataha na gineu mwaso ngere hilogo ram ti mei go, a gineu doluegi ram olo, a gangarue mwaomwao me lalangai gangarue turu, ngere rau mwelue dena akai toavaravara mei go, me vage a lalangai gangarue lolo ure. ¹¹ Me neu nain membu na noku waratau gogona siaga mei gimiu. Me mwasoana doluegi nain hi wehire tea gen wai taligu. Me a waga vin he ngahigi na ureure te taligu.” ¹² Me i Huqe Mauri mo veve, “A gigilegi hingaha mena waratau siaga nain teue lo livugegu mei gimiu me mena vatavataha na gineu mwaso ngere ram ti mei gimiu me, lawe ra duvi miu ram vomai teu mosigei lolo taro mo vomai teu. ¹³ Nau teu na noku hinmwehinmwe nain vei raraie lolo tainlengi ven na vuragi na gigilegi waratau siaga mena ureure. ¹⁴ Tavohe nam lai na tainlengi sulo ului ureure me a hinmwehinmwe mo kalo lolo tainlengi, ¹⁵ neu nain landobimbi na noku waratau siaga mo eno lo livugegu mei gimiu mena gineu mwaso doluegi huri ve vin hatie taligu a wai vin vuragi waga mo hale huri ve vin vei hasisigi na mwasoana doluegi. ¹⁶ Vataha tarogi a hinmwehinmwe mo mwalue lolo tainlengi neu nain lehe me nain landobimbi na waratau siaga ngehi vin tuei hate duvigi mei eu siu mena gineu mwaso doluegi.” ¹⁷ Siu I Huqe Mauri mo veve lawe Noa, move “Nge ngaha a gigilegi waratau siaga nau teue lo livuge miu me vatavataha na gineu mwaso lolo ureure.” ¹⁸ Renetui Noa ngere rau mwelue dena aka, i Sem, i Ham me i Savet. Siu i Ham nge i tamai Kenan. ¹⁹ I Noa renetune

ngere gaitolu doluegi me mo mawahewahe lolo ureure. ²⁰ Siu Noa nge a tangaloi ririvue lolo tano mo maraga mo rivu na talui garoi inuinu. ²¹ Me nge mo maraga mo inu na wai garohi me inuinu hi mo vaie qatune mo dadaligi me nge mo lai vohogi na luqana lo livugei nona siusiu. ²² Siu Ham nge tamai Kenan mo leo hue na tarabehi tamana mo eno vurogi me nge mo vano mo vevea lawe retuana gairue rom ti varea. ²³ Siu Sem tona Savet rom lai na luqe me rom taue lo siqara ngere vunu me rom dige gena tagure rom gagavugi na tarabehi tamara nge mo eno vurogi. Me ngere nagora mo leo sivarea den tamara siu ngere rohe lehi na tarabehi tamara tea mo eno vurogi. ²⁴ Noa mo maraga dena mena inuinu me nge mo ilo tabetabegi na havagi netune tahigi u veie lawea. ²⁵ Me Noa move, “Arahiana vin huri Kenan me nge vin voragi na gaihora noi retuana.” ²⁶ Me ngeie mo veve, “Tabeana lawe na HUQE Gogona noi Sem. Siu Kenan vin vuragi na nona gaihora. ²⁷ Siu i Huqe Mauri vin tagaragi na tanoi Savet vin lawua me vin siregi nie vin toga lolo siusiu noi Sem. Siu vin toga lolo siusiu noi Sem me Kenan vin voragi nona gaihora.” ²⁸ Noa toga lo tagui waga higao vudolue vaga tolu avigi ngavulu gailime. ²⁹ Noa u toga higao vudolue vagasiwo avigi ngavulu gailime vunu mobei mate.

10

Garoi renetui Noa ngere gaitolu

¹ Nge ngaha a valuhuri renetui Noa i Sem, Ham siu Savet i ngere lo tagui waga rau bamba na maresu mwera vage.

Renetui Savet

² I renetui Savet a mwera i Gomer, Magog, Madai, Javen, Tubal Misek mei Tiras. ³ Renetui Gomer mwera i Askenas, Rivat, me i Togarma. ⁴ Renetui Javen mwera i Elisa, Tarsis, rehavai Kit mei rehavai Dodan. ⁵ Dena garogi hi a tangaloi lo bambai tahi rau magahegahe ram toga lolo tanora sibora vanue mo huri na bambagi mena leora me rau voragi taureure.

Renetui Ham

⁶ Renetui Ham mwera i Kus, rehavai Misra, But, mei Kenan. ⁷ Renetui Kus mwera i Seba, Havila, Sabta, Rama mei Sabteka siu i Rama i netune i Seba tona Didan. ⁸ I Kus mo vuragi tamai Nimrod mo tavuigi mo vuragi tangaloi huire u toga lo ure-ure lehe. ⁹ Ngeie a tangaloi huire mo muremure lo gotegote bigi lo vavai HUQE me a tangaloi ram mo veve huri ve, “Mwerei Nimrod a tangaloi huire u gilua gara siu u muremure lo gotegote bigi lo vavai HUQE.” ¹⁰ Lo tavtevuigi ngeie mo ratahigi goro lolo Babilon, Erek, Akad, mei Kalne, ram eno lolo vanue lawua waregi Sina. ¹¹ Dena ute hi nge mo vano Asaria ko mo tavuigi mo ragasi na Niniva, Rehobot-Ir, Kalab ¹² mei Resen nge mo eno lo livugei Niniva tona Kalab a vanue rege, ¹³ rehavai Misra nge i tamai rehavai Lud, rehavai Anam, rehavai Lehab, rehavai Nabutu, ¹⁴ rehavai Batru, rehavai Kavto, rehavai Kaslu denirehi a rehavai Balistaen rau vomai. ¹⁵ Kenan i tamai Sidon netune togagi siu vage netune Het. ¹⁶ Siu i Kenan

mo varagi tamai ngaraha ngere rehavai Jebus, rehavai Amor, rehavai Girgas, ¹⁷ ngere rehavai Hivi, rehavai Aki, siu ngere rehavai Sini, ¹⁸ ngere rehavai Arvad, rehavai Semari, rehavai Ham, lo tavugi a havahava lui Kenan rau magahegahe ram varagi vanue lalawua. ¹⁹ Dumui vanue Kenan mo maraga Sidon vano huri na vanue Gerar ko mo dadari Gasa siu mo vano mo dadari Sodom, Gomora, Adma me Seboim siu mo dadari Lasa. ²⁰ Ngere ngaha i renetui Ham mo huri na bambagi, a nora leora, tanora me ram vuragi na taureure.

Renetui Sem

²¹ I Sem nge i togai Savet siu u bamba na maresu mwera rau sao me nge mo vuragi na qarerei rehavai Eba. ²² Renetui Sem i Elam, Asur, Avaksad, Lud mei Aram. ²³ I renetui Aram i Us, Hul, Geta, me i Mas. ²⁴ Avaksad i tamai Sela me i Sela mo vuragi tamai Eba. ²⁵ Maresu mwera gairue ru vora lawe Eba: gategale u suriana Belek huri lolo nona taro a ureure mawahewahe; tuana a henana i Joktan. ²⁶ I Joktan i tamai Almodad, Selev, Hasamavet, Sera. ²⁷ Hadoram, Usal, Dikla, ²⁸ Obal, Abimael, Seba ²⁹ Obir, Havila, mei Jobab. Ngere hi doluegi renetui Joktan. ³⁰ A mahugi rau toga lolona mo tavuigi lolo vusi Mese mo eno taie mo vano dadari Seva lo ute matai naho mo galo. ³¹ Ngere ngaha i renetui Sem mo huri na bambagi, a nora leo, tanora me ram vuragi na taureure. ³² Ngere ngaha a havahava lui renetui Noa mwera mo huri na garogi siu a lulugi lolo vanuara. Lo tagui waga mo luluvi na ureure tangaloi ram toga ram mawahewahe lolo ureure.

11

Tangaloi ram vutu na vale tu aulu garagara.

¹ Tomuegi ureure doluegi nora leo gategale me ram laqa gategale. ² Ngere ram mvalue dena tanora tautomue ram hivo vagi matenaho kalo ram haqe na ute tavola lolo vanue Babelonia me ram toga lune. ³ Siu ngere ram veve vena, “Ngaraha. Ne vomai, u garea ve da lai na tano damo dorie, dam hurae huri vin siaga mo vuragi vatu.” Ram vai na vatu mo sao me ram lai na wai kolta mo voragi na bulu. ⁴ Siu ngere ram veve vena, “Mai ginde dan bulu na vanue rege mena vale ulugi vi dadari lolo mahava, huri dain vei na henada vin lawua, siu vi vei ginde dain mese mawahewahe lolo ure.” ⁵ Nge i HUQE mo hivo mo lehi na vanuara mena vale tueulu lolo mahava ngere sinobu rau bulue. ⁶ Me HUQE mo veve vena, “Wo! Tangaloi gategale me leora gategale doluegi me ngaha nora tavuigi ve rain vei, siu havagineu ram lado huri ve rain vei vin veiana mwere hi ram lado. ⁷ Mai, ginde da hivo vuine me da roigi na nora leo huri rain mese ronghuri na leo noi rehavara.” ⁸ Me i HUQE mo vile wahera tavuigi Aie me ngere doluegi lo ului tano lolo ureure me ram siregi rain bulu na vanue rege tea. ⁹ Siu tangaloi gategale mo maraga mo waregi na henai ute hi Babel, huri taie hi HUQE u roigi na leo doluegi na ureure, me tahi HUQE mo maraga mo wahera lo ului tano doluegi lolo ureure.

Tangaloi rau vomai lo tagui Sem.

¹⁰ Nge ngaha a valuhuri Sem. Tavohe a higaona mo dadari vudolue vagategale, me nge mo bamba

Avaksad. Ngelehe u veiana higao gairue lo tagui waga. ¹¹ Me lo tagugi u bamba Avaksad Sem u toga higao vudolue vagalime me lolo taro hi mo bamba na maresu mwera mena vavine rau sao. ¹² Me i Avaksad toga higao ngavulu geitolu domwagi gailime me nge mo bamba Sela. ¹³ Vunu lo tagugi i Avaksad u bamba Sela, u toga higao vudolue vaga vesi avigi gaitolu me lolo taro hi mo bamba netune mwera mena vavine rau sao. ¹⁴ I Sela utoga higao ngavulu geitolu siu nge mo bamba Eba. ¹⁵ Lo tagugi nge u bamba Eba, Sela u toga higao vudolue vaga vesi avigi gaitolu me lolo taro hi mo bamba renetune mwera me vavine rau sao. ¹⁶ Eba u toga higao ngavulu geitolu domwagi gaivesi mo bamba Belek. ¹⁷ Me lo tagugi nge u bamba Belek, Eba toga higao vudolue vaga vesi avigi ngavulu geitolu me lolo taro hi mo bamba netune maresu mwera mena vavine rau sao. ¹⁸ Me Belek u toga higao ngavulu geitolu, nge mo bamba Reu. ¹⁹ Lo tagugi nge u bamba Reu, Belek u toga higao vudolue vaga rue avigi gaisiwo me lolo taro hi mo bamba na maresu mwera mena vavine rau sao. ²⁰ Reu toga higao ngavulu geitolu domwagi gairue me mo bamba Seruk. ²¹ Me lo tagugi nge mo bamba Seruk, Reu u toga higao vudolue vaga rue avigi gaibitu me lolo taro hi mo bamba na maresu vage mwera mena vavine rau sao. ²² Tavohe Seruk u toga higao ngavulu geitolu mo bamba Naho. ²³ Lo tagugi Seruk u bamba Naho, nge u toga higao vudolue vaga rue me nge, lolo taro hi mo bamba netune vage mwera mena vavine rau sao. ²⁴ Tavohe Naho u toga higao ngavulu geirue domwagi gaisiwo nge mo bamba

Tera. ²⁵ Me lo tagui nge u bamba Tera, Naho u toga higao vudolue vaga tegale avigi hangavulu domwagi gaisiwo me lolo taro hi mo bamba na mwera vage mwera mena vavine rau sao. ²⁶ Lo tagugi Tera u toga higao ngavulu gaibitu. Nge mo bamba Ebram, Naho mei Haran.

Rehavai Tera

²⁷ Nge ngaha a valuhuri Tera. Mo bamba Ebram, Naho mei Haran me i Haran mo bamba Lot. ²⁸ Tavohe Tera mo mwaso tau, i Haran mo mate lolo vanue rege Ur lolo tano tanora Kaldea nge u vora taie. ²⁹ Ebram tona Naho ngere vunu ru legi, A henai tubui lo valei Ebram i Serai, me a henai tubui lo valei Naho i Milka netui Haran; Milka mei Iska tamara i Haran. ³⁰ Ko siu Serai u bamba samwegi maresu teu; siu nge netune hatie. ³¹ Tera mo lai netune Ebram, vagabuine Lot netui Haran, vagabui qelige, Serai, me ram bubugi ram mwalue dena vanue rege Ur tanora Kaldea huri ve rain vano Kenan. Nge tavohe ram vomai Haran, ram toga taie. ³² Doluegi Tera u toga higao vudolue vagarue avigi gailime, me mo mate lolo vanue rege Haran.

12

Huqe Mauri mo ware Ebram.

¹ Siu HUQE mo veve lawe Ebram, “Ko vano ko siregi na tanomu mei rehavamu me valei tamamu huri na vanue ngehi nain haharagi nie lawego. ² Nain vei rehavamu vin lawua me vin sao garagara, nain vei tabetabegi niko. Nain vei na henamu vin lawua, me niko goin voragi na gareana. ³ Nain vei gareagi nire hi ram

vaigareagi niko, ngehi mo tangaroagi asisigi niko, nain arahie, me a sinobu doluegi lo ure lehe gareana vin huri re duruhigo.”⁴ Siu i Ebram mo vano mwere hi a HUQE mo horae. Lot mo hurie ram vano bulu. I Ebram a higaona ngavulu geibitu domwagi gailime tavohe nge mo mvalue dena vanue Haran.⁵ Siu aie Ebram mo lai gaihорana Serai mei Lot netui tuana nora vivilangogi doluegi ngere hi rau teu bubugi nire mena tangaloi ngere rau leire lolo Haran, me ram vano sulolo vanue Kenan, siu ngere ram dadari aie.⁶ Me Ebram mo vano turu lo vanue hi a vuigei lawua hi Moreh tahi Sekem. Ngere tau Kenan ram toga lolo vanue hi lo taro hi.⁷ Siu a HUQE mo haharagi nie lawe Ebram siu mo veve vena, “Nain bete na vanue lehe lawe renetumu.” Lune hi mo hau na vonda gogona lawe na HUQE nge mo haharagi nie lawea taie.⁸ Siu mo maraga mo siregi taie hi mo vano lo vusi kakarani Betel me mo vutu na nona siusiu lo livugei Betel mena ute Ai lo matenaho kalo. Nge mo tau na vonda gogona lawe na HUQE taie hi, me mo ware gareagi na henai HUQE.⁹ I Ebram mo maraga mo vano rorongō matai dueliu.

15

Huqe Mauri mo Vai na Waratau Siaga mei Ebram

¹ Lo tagui gineu ngere ngaha, a leo noi HUQE u vomai lawe Ebram lolo bombore mo veve vena, “Goin mese matagu Ebram. Neu nain vuragi na nom tutugoro me nom gai malai u lawua.”² Siu Ebram mo duvie, “?HUQE Lawoa, havai hi goin bete laweau huri netuku hatie? Noku gaihora,

Eliese tau Domaskas, vin lei na noku tataue siu nge vin lei na noku hango gineu doluegi.” ³ Me mo veve taligu, “Ko leo gohi bete na maresu te lawe au a noku gaihora vin lei na noku tataue siu nge vin lei na noku hango gineu doluegi.” ⁴ Me a leo noi HUQE mo vomai lobena mo veve vena, “Hatie! Nge ngaha vin mese sesei na tanomu, huri gategale vin mwelue den valemu sibomu, ngeie vin lei na nomu hango gineu.” ⁵ Me mo laie tavano varea me mo veve vena, “Ko leo siseri tahage aulu lolo mahava me gom valu na visiu tare gu vei lei ve goin velure. Renetumu rain sao mwere hi.” ⁶ Ebram mo ladohogo lui HUQE, me siu i HUQE mo wareginie ve nge a tangaloi vovohoi.

⁷ Nge mo veve vage lawea vena, “Neu i HUQE. Nau lei vohogi niko den Ur ta Kaldea ve nain bete na tano ngaha lawego goin leie vin voragi nomu.”

⁸ Ebram mo veve vena, “?HUQE Lawoa, nain ilo mwere hilogo ve rain voragi noku?” ⁹ Me nge mo maraga move, “Goin lei laweau a bulugi duregi, me nani duregi, me a sibsib boegi higaora hogo gaitolu, me a mwara, mena rangamea mwalakelogi.” ¹⁰ Me Ebram mo lai na gangarue doluegi lawea, mo tai wakawakara mo taure ravui leoleo nago. Manu ngehi tei wakawakara tea. ¹¹ Siu a mala ram hivo huri na bigi ngere hi Ebram mo livu vohoginire.

¹² Mo kakarani aho mo sasaroro mata huegi mo wehi Ebram mo matura mate me a dodo na matagute lawua mo gagavugi nie. ¹³ Me a Huqe Mauri mo veve lawe Ebram, “Goin ilo vurugegi huri renetumu rain toga lolo tano hate nora, me rain tabana lawe na tangaloi lo vanue hi, rain

vei asisigi nire vi dadari a higao vudolue vaga vesi. ¹⁴ Nge nain arahi na taureure ngere rain tabana meire lo tagugi ngere rain mwelue mena hagogeneu sao. ¹⁵ Nge niko goin mule gitano lo tamwata me rain teviginigo lo taro tavohe gu tamaragai vurugegi. ¹⁶ Lo tagui higao vudolue vaga vesi renetui renetumu rain mule hano huri a doridori esi nora ta Amoro he dadari te lo tovo-tovogi mosigei.”

¹⁷ Lo taro matenaho mo sasaroro me mo dodo, siserigi hi a sosovene mo ququ mena lelei here mo vomai lo livugei tavisevisei bigi. ¹⁸ Lo rani ngehi i HUQE mo vai na waratau siaga mei Ebram mo veve vena, “Nain bete na vanue ngaha lawe renetumu mo tavuigi lo arai vanue Ijib mo dadari lo wai meuri lawua Iveretis: ¹⁹ A tano tau Keni, tano tau Kenisi, tano tau Kadamon, ²⁰ tano tau Hiti, tano tau Beris, tano tau Revei, ²¹ tano tau Amoro, tano tau Kenan, tano tau Gigas me tano tau Jebus.”

16

I Hega Tona Ismael

¹ Serai, i gahorai Ebram, he bamba telai maresu nge a nona vavine tabanagi tau Ijib henana i Hega. ² Me i Serai mo veve lawe Ebram, “HUQE u tugoro au dena maresu. Ko vano ko matura mei noku vavine tabanagi mo tabana noku, bataha renetugu rain vomai denie.” Ebram mo masinge lo leoi Serai. ³ Lo tarogi hi, Ebram toga Kenan higao hangavulu. Me Serai gaihorai Ebram mo lai na vavine tabanagi tau Ijib hi henana Hega, mo betea lawe tamai netune mo vuragi gaihorana.

⁴ Me mo matura mei Hega, mo tinogi na maresu. Lo taro hi mo tinogi na maresu mo tavuigi mo leo masi na nona ratahigi Serai. ⁵ Siu Serai mo veve lawe Ebram, mo veve vena, “Niko gu veieu tau nam romasi lune. Nam tau na noku tangaloi tabanagi lo limemu, siserigi ngaha u ilo ve mo tinogi na maresu mo leo masi eu, u garea a HUQE vin tovotovo* lo livuge daru.” ⁶ Ebram move, “Nom vavine tabanagi nge lo limemu. Ko vai na havagi lawea gom lado huri ve vovohoi.” Siu Serai mo vai asisigi Hega mo maraga mo toa denie.

⁷ A Gaihora noi HUQE mo haqe Hega lobe na matamata lolo vanue vurogi, a matamata lo bomboi turegi mo vano lo vanue vurogi Sur. ⁸ Me mo veve vena “?Hega tangaloi tabanagi noi Serai, gom vomai logo, me goin valogo?” Hega move, “Nam toa dena noku ratahigi Serai.” ⁹ Siu a Gaihora noi HUQE mo veve lawea move, “Ko mule taligu lobe na nom ratahigi gom rongo hurie.” ¹⁰ A Gaihora noi HUQE mo veve taligu, “Nain vei na duvi mu vin sao liu a tangaloi vin velu telai.” ¹¹ A Gaihora noi HUQE mo veve vage lawea, “Siseri hi niko mena maresu me goin haqe na maresu mwera. Goin suri na henana i Ismael, huri a HUQE u rongo na nom romasi. ¹² Vin vuragi na donki turugi dena tangaloi, limana vin esi vovohoi na tangaloi doluegi me a limei tangaloi doluegi rain esi vovohoie, me nge vin toga gina romasi vohivohi retuana doluegi.” ¹³ Hega mo bete na hena hingaha lawe na Huqe Mauri nge u gato meie: “Niko a HUQE nge gu lehi eu.” Huri mo veve, “Nam

* **16:5** 16.5 Tovotovo mwere na vevegi.

lehie nge u lehi eu.” ¹⁴ Huri hi a tungui wai waregi Bere Lahai Roi, mo eno taie mosigei, lo livugei Kades mena Bered.

¹⁵ Siu Hega mo bamba netui Ebram maresu mwera, me Ebram mo suri na henana Ismael.

¹⁶ Ebram higaona ngavulugei welu domwagi gaiono tavohe i Hega mo bamba Ismael lawea.

17

A Waratau Siaga noi Huqe lo Teve Gigilegi

¹ Tavohe i Ebram higaona ngavulu geisiwo siwo domwagi gaisiwo, HUQE mo vosangie lawea, move “Neu a HUQE Huireana, ko dige na vovohoi mei eu me a tangaloi na mese sawirigo. ² Siu nain vei na noku waratau siaga mei go me nain vei na tovomiu vin sao.” ³ Ebram mo soi hivo gena nagona me Huqe Mauri mo veve lawea, ⁴ “Huri eu, nge ngaha a noku waratau siaga mei go: Niko goin voragi na tamai vanue sao. ⁵ Siu a henamu taligu hate i Ebram, nge a henamu vin voragi Ebrahim, huri nain veigo goin vuragi na tamai vanue sao. ⁶ Nain vei renetumu vin sao garagara, nain veigo goin vuragi vanue sao me a ratahigi sao rain vomai denigo. ⁷ Nain vei na noku waratau siaga vagituei lo livuge daru mei renetumu siu lo tagumu mo huri na bambagi mo vomai teu mosigei, nain vuragi nomu Huqe Mauri me ngere hi lo tagumu. ⁸ Nain bete lawego mei renetumu lo tagumu, vanue Kenan gom vuragi na hala lolona, nain bete na gineu doluegi vin voragi nomu vagituei me nain voragi na nomiu Huqe Mauri.”

⁹ Siu Huqe Mauri mo veve lawe Ebrahim, “Nge niko, goin hako bimbi na noku waratau siaga, niko mei renetumu lo tagumu siu lo bambagi ram vomai mosigei. ¹⁰ Nge ngaha a noku waratau siaga mei go me a bambagi lo tagumu, a waratau siaga niko goin wiribibi: Mwera doluegi lobemu rain teve gigilegi nire. ¹¹ I niko goin lehe hurivena a teve gigilegi mo vaiana me vin vuragi na gai gigilegi waratau siaga lo livuge daru. ¹² Lo bambagi vin vomai, vataha na mwera doluegi mei gimiu bongire gaiwelu rain teve gigilegi nire meire hi rau vora lolo valemu mena maresu halo me ngere hatie renetumu. ¹³ Vovohoi garagara tareve rau vora lolo valemu sige neu volire gena vatu, ngere rain teve gigilegi nire. Noku waratau siaga lo tarabesimiu vin voragi na waratau siaga vagituei. ¹⁴ A mwera rahi teve gigilegi tea mosigei, nge rahi teve gigilegi nire te lo tarabesi, dai velu vohoginire dena nona tangaloi, huri nge u vei utu hi na noku waratau siaga.”

¹⁵ Huqe Mauri mo veve lawe Ebrahim, “Nge huri Serai tubui lo valemu, gon he warea te taligu huri ve i Serai nge a henana vin vuragi Sera. ¹⁶ Neu nain vei gareagi nie me nain bete lawego a maresu mwera nge vin bamba. Nain veie vin vuragi na retahi vanue sao, me a ratahigi sao rain vomai denie.”

¹⁷ Ebrahim mo soi hivo gena nagona, mo mana me mo gatogato gahea move, “Ve u gara huri vena tangaloi vin hankovi na maresu lolo higao vudolue? Huri vena i Sera vin hakovi na maresu lo higaona ngavulu geisiwo siwo?” ¹⁸ Me i Ebrahim mo veve lawe Huqe Mauri, “Ve huri ve i

Ismael na toga lo vavai nomu gareana.” ¹⁹ Siu Huqe Mauri move, “Io i tubui lo valemu Sera vin bamba netumu mwera, me niko goin suri na henana a Aesak. Nain teu na noku waratau siaga meie vin vuragi na waratau siaga vagituei lawe redivine lo tagune. ²⁰ Nge huri Ismael, nau rongogo: nain vei gareagi nie, nain veie vin lulu me a tovogi vin lawua. Nge vin vuragi na tamai ratahigi hangavulu domwagi gairue, me nain veie vin voragi na vanue lawua. ²¹ Nge a noku waratau siaga nain veie mei Aesak, huri Sera vin bamba lolo taro mwere ngaha lo higao taligu.” ²² Tavohe u laqa u rovo mei Ebrahim, Huqe Mauri mo mule kalo denie.

²³ Lo ranigi hi teu Ebrahim mo lai netune Ismael mei ngere doluegi rau vora lolo valena sige u voli gena vatu, mwera doluegi lolo valena, me mo teve gigilegi nire mwerei Huqe Mauri u veve lawea. ²⁴ Ebrahim higaona ngavulu geisiwo siwo domwagi gaisiwo ram teve gigilegi nie. ²⁵ Me i netune Ismael higaona hangavulu domwagi gaitolu. ²⁶ Ebrahim mei netune Ismael ngere vunu ru teve gigilegi lo rani gategale. ²⁷ Me a mwera doluegi lolo valei Ebrahim meire rau vora lolo valena, sige ngere rau voliana dena taureure, rau teve gigilegiana meie.

18

I Huqe Mauri mo vosangie lawe Ebrahim

¹ HUQE mo vosangie lawe Ebrahim kakarani lobei gai lalawua bulei Mamre, tavohe nge mo toga lo matai turegi nona siusiu lolo livugei reni.

² Me i Ebrahim mo lalangau mo lehi na tangaloi

gaitolu ram labe kakarani lobena.* Tavohe mo lehire, mo maraga dena nona siusiu mo toa siseri vena laire me mo huduhudu hiyo lo tano lawera. ³ Siu i Ebrahim mo veve vena, “Tareve nau hage vena gu leo gareagi eu, nongu ratahigi, ko mese dige liu na nom tangaloi tabanagi. ⁴ Nan lai na wai biti, me nein solo na garu miu me nein manga lo vavai gei hi. ⁵ Nan lai na hinaga nen gani, huri vin ture bimbi gimiu lo turegi miu huri nei dadari lobei nom tangaloi tabanagi.” Ngere ram duvi, “Garea liu, go vai mwere hi gom veve.” ⁶ Me i Ebrahim mo vano siseri lobei Sera lolo nona siusiu. Mo veve vena, “Siseri, lai na vulaoa gete gaitolu gom qihie gom qui na bereti.” ⁷ Siu mo toa vano lo arai bulana kankarue, mo vilegi nire me mo lai na natui bulugi damoe mo bete lawe na nona tangaloi tabanagi, nge mo vai siseri mo vai raraie. ⁸ Siu a hinaga mo manoga, nge mo lai na woro mena rui mena bigigi, nge mo walie lawe ngaraha gaitolu, mo tau na hinaga hi vuine lawera. Siu ngere ram gani, nge mo labe lobe ra lo vavai gai. ⁹ Ram huie, “?Gaihoramu Sera nge logo?” Nge mo duvi, “Nge vano, lolo siusiu.” ¹⁰ Siu HUQE Mauri mo veve, “Nain tudori lobe mu mwere hingaha lo higao taligu, me Sera tubui lo valemu vin bamba na mwera.” Siserigi hi i Sera mo rorongtagi lo matai turegi siusiu lo tagure. ¹¹ Ebrahim tona Sera ru sesea lawuagi me i Sera uliu na higaoi bamba maresu. ¹² I Sera mo manamana gahea me mo ladoladogi, “?Neu nau tubui lawuagi me i tamai netuku u sesea lawuagi, siu neu nain ron-

* **18:2** 18.2 Tangaloi gaitolu gategale deni re i Huqe Mauri nge i Ebrahim hi leote hogosie.

garea huri ve nain vuragi na tanqalugu taligu?”
¹³ Siu HUQE mo veve lawe Ebrahim, “Huri havagi i Sera mo mana me move, “?Neu hurive nain bamba na maresu, siserigi ngaha nau sesea?” ¹⁴ Neu i HUQE. ?Havagi hi u siaga lawuagi me eu? Nain tudori lobe mu lo taro mwere hingaha lo higao taligu me i Sera vin bamba na maresu mwera.”
¹⁵ Sera mo matagu, me mo kali mo veve vena, “Nai mana tea,” nge i HUQE mo veve vena, “Io gu keli, nigo gu mana.”

21

Valuhuri Sera mo Bamba Netui Ebrahim

¹ HUQE u vei gareagi Sera mwere nge u warataugi lawea. ² I Sera mo tinogi na maresu me mo bamba na maresu hi mwera lawe Ebrahim lo taro hi nge u tamaragai beno vovohoi mwere u waratau beno lawea. ³ Ebrahim mo suri na henai maresu hi, i Aesak. Sera u bamba lawea. ⁴ Tavohe netune Aesak bongine mo gaiwelu Ebrahim mo teve gigilegi nie mwerei Huqe Mauri u vevea lawea. ⁵ Ebrahim higaona vudolue tavohe netune Aesak mo vora. ⁶ Sera mo veve vena, “Huqe Mauri u vei gareagi eu, u vei eu nam mana tare hine vi rongo na rorogu, rain rongarea mei eu me rain mana.” ⁷ Me nge mo veve vena, “Hine vi veve lawe Ebrahim huri ve i ? Sera vin vagatiti na maresu? Nge ko leo, neu tongu Ebrahim guru sesea lawuagi me neu nau bamba na maresu lawea.”

Ebrahim mo hora vohogi Hega tona Ismael

⁸ Ngaha a maresu u lawua mo siregi titi, Ebrahim mo lagogi na hinaga lawua vuragi na gai

tovoi rani ngehi. ⁹ Nge i Sera nge mo leo huri ve netui Hega vavine tau Ijib nge u bambae lawe Ebrahim mo bilibili esi mei Aesak. ¹⁰ Siu mo veve lawe Ebrahim, “Ko hora vohogi na vavine hora mei netune, huri a vavine hora netune vin mese lai na duvi hango gineu noi netuku Aesak.” ¹¹ A gineu ngaha mo vai Ebrahim mo rongesi lawuagi huri netune. ¹² Nge i Huqe Mauri mo veve lawe Ebrahim “Mese romasi huri na maresu mena vavine hora; goin ronghuri na hava leo i Sera mo veve lawego, huri vevenagi duruhi Aesak a maresu ngere hi rain waregi renetumu vovohoi. ¹³ Nain vei netui vavine hora vage vin voragi na vanue lawua, huri na maresu ngehi i netumu.”

¹⁴ Robongi siaga lo rain tuegi, Ebrahim mo lai na hinaga, vurugi wai, me mo bete lawe Hega. Mo taure lo siqei Hega, siu mo hora vohoginire tona netune Ismael. Mo dige lategi lolo vanue vurogi waregi Bereseba. ¹⁵ Tavohe a wai u rovo lolo vurugi, nge mo tau na maresu lo vavai gei gategale. ¹⁶ Siu nge mo vano mo toga vidiregi dena maresu mwere na liue mo olo, huri mo lado, “Neu nain mese lehi netuku ve vin mate lo nagogu,” me nge mo toga taie mo ngara gena dilo siaga. ¹⁷ Huqe Mauri u rongo na diloi Ismael me a Gaihora noi Huqe Mauri mo ware na henai Hega dena taetae mo veve lawea move “?Mwere hilogo Hega? Mese matagu Huqe Mauri u rongo na diloi maresu lo tanona nge mo eno. ¹⁸ Raka na maresu ta aulu me gom dulae, huri nain veie vin vuragi na vanue lawua.” ¹⁹ Siu i Huqe Mauri mo waga na matai Hega me mo lehi na walui tungu. Me mo vano mo utu na wai lolo vurugi, me mo bete lawe na

maresu mo inue. ²⁰ Huqe Mauri nge mo bului na maresu hi mo dadari lune nge mo lawua. U toga lolo vanue vurogi me nge mo vuragi na tangaloi venvene masogo lo vuhu. ²¹ Lo tarogi nge mo toga lolo vanue vurogi tau Baran, i retahine mo lai gaihорana tau Ijib lawea.

22

Ladohogo noi Ebrahim

¹ Lo tagugi, he ribi tea, Huqe mo vai lehi na ladohogo noi Ebrahim. Mo ware himei lawea move, “Ebrahim.” Me i Ebrahim mo duvi lawea move, “Neu nge.” ² Siu i Huqe Mauri mo veve vena “Ko lai netumu, netumu gategale vohogi Aesak, nge gu lehe garea me goin vano lo vanue Morea. Nain haharagi na vusi lawego. Lo vusi hi goin hure netumu vin vuragi na nom hure bonboni lawe au.” ³ Lolo robongi siaga lo rani tuegi, i Ebrahim mo maraga mo vagararai na bulana donki. Me mo lai na nona hora gairue, mei netune Aesak. Lo tarogi hi nge u tei na avi u tatarise huri na hure bonboni, me nge mo vano huri na ute hi Huqe u horae hurie. ⁴ Lo rani gaitoligi Ebrahim mo leo ta eulu mo lehi na ute hi mala vindiregi. ⁵ Mo veve lawe na nona tangaloi tabanagi, “Nero tino tau mena donki, nge gamaru mena maresu goro vano tavano, goro galohagi na Huqe Mauri siu gorom tudori lobe miru.” ⁶ Ebrahim mo wali na gai huri hure bonboni mo taure lui netune Aesak, me i Ebrahim mo wali na avi geni mena bue. Tavohe ngere rom vano bubugi, ⁷ Aesak mo veve lawe Ebrahim, move, “Ei tata.” Ebrahim move, “Io netuku.” Mo hui, “?Avi mena gai ngere, nge a

sibsib huri na hure bonboni nge logo?”⁸ Ebrahim mo duvi move, “Netuku, a Huqe sibona vin bete na sibsib huri na hure bonboni.” Me ngere rom vano bubugi.

⁹ Lune ngere romo vano dadari lo ute Huqe u vevea lawea, Ebrahim mo bulu na vonda gogona taie, me mo tau vurugegi na gai hure bonboni lo ulugi. Me mo vau hi bibi Aesak mo taue lo vonda gogona lo ului gai hure bonboni. ¹⁰ Siu mo hahaga vano mo lai na bue huri ve na wehi netune. ¹¹ Nge a Gaihora noi HUQE mo ware dena taetae mo veve vena, “Hei Ebrahim! Ebrahim!” Me I Ebrahim mo duvie move, “Neu nge.” ¹² “Mese singeli na maresu, Mese vai na hava gineu te lawea. Siserigi ngaha, nau ilo huri ve a domi mu u mwamwavi lui Huqe me goin sigigi netumu te dein eu huri netumu gategale hogosie.” ¹³ Siu Ebrahim mo leo lategi mo lehi na sibsib boegi a hibine u ganga lo rangai gei biti. Me mo vano mo lai vohogi nie me mo wehe mo mate, me mo hurae mo vuragi na nona hure bonboni lo tanoi netune. ¹⁴ Me mo tau na henai ute ngehi, “HUQE vin bete.” Hurihi u vomai mo dadari bagataha ram veve, “Na ute aulu lo ului vusi noi HUQE nge vin bete.” ¹⁵ A Gaihora noi HUQE mo ware lawe Ebrahim lolo taetae vaga tuegi. ¹⁶ Me mo veve lawe Ebrahim move, “I HUQE mo veve vena nam hariherigi lo henagu mo huri na noku waratau siaga huri ve nain vei gareagi niko u lawua liu. Netumu gategale vohogi gu bambae, nge goin sigiginie tea, gu rarai ve goin siregi nie vin mate. Huri niko gu vei mwere ngaha, ¹⁷ neu nam waratau siaga lawego, huri ve ngere rain vomai lo tagumu rain sao vin mwere

na visiu lolo mahava mena one lo bambai tahi. Ngere rain qaragi na nora tavalui vuro. ¹⁸ Me duruhi renetumu, neu nain vei gareagi na sinobu doluegi lo ure lehe, me nain vei gareagi nire ngere rain vomai lo tagumu, huri na doridori gu vei mei eu, mwere hi gu ronghuri na noku leo.” ¹⁹ Siu Ebrahim tona Aesak rom vomai lobei na tangaloi hora gairue ngere doluegi ram vano bubugi lolo vanue Bereseba. Siu i Ebrahim mo togagi vanue taie hi.

Waratau Siaga Tatuei mo Vilegi Ambae, East: Waratau Siaga Tatuei mo Vilegi (Old Testament)

copyright © 2022 Pioneer Bible Translators

Language: Havai (Ambae, East)

Contributor: The Seed Company

© Pioneer Bible Translators of Dallas, Texas, USA.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-09-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 7 Apr 2023

91f77b48-5957-580d-b9b5-d43410e8b1f3